

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/20/2024
Identifikačné číslo spisu:	8619201206
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8619201206.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N. O., narodeného XX. M. XXXX, N., G. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Stropkov, Nám. SNP 7, proti žalovanej Orange Slovensko, a. s., Bratislava, Metodova 8, IČO: 35 697 270, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s. r. o., Bratislava, Vajnorská 21A, IČO: 46 759 875, o náhradu nemajetkovej ujmy 5.000 €, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-3C/26/2019 (pôvodne na Okresnom súde Svidník), o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. októbra 2023 sp. zn. 5Co/26/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 19. októbra 2023 sp. zn. 5Co/26/2023 v časti trov konania zrušuje a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 26. januára 2023 č. k. 3C/26/2019-142 konanie o zaplatenie sumy 4.500 € zastavil, žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu 500 € a žalobcovi priznal náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s ustanovením § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že ich priznal úspešnému žalobcovi proti žalovanej v plnom rozsahu a to aj napriek čiastočnému zastaveniu konania, pretože výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 19. októbra 2023 sp. zn. 5Co/26/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu 110 € a o trovách konania podľa § 387 ods. 1 aj 2 CSP, v prevyšujúcej vyhovujúcej časti (v časti rozdielu medzi sumami 500 € a 100 €) ho potom podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu zamietol. Rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu. V odôvodnení k primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uviedol, že nárok je daný, nakoľko incident, pri ktorom došlo k vystaveniu osobných údajov žalobcu nepovolaným osobám je tak závažným zásahom do jeho práva na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadosťučinenie, ktoré priznáva fyzickým osobám ustanovenie § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a

vzhľadom na závažnosť okolností a charakter tohto incidentu je dôvodné, aby bolo žalobcovi priznané aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z judikatúry súdov Slovenskej republiky, ktorú zvyčajne priznávajú pozostalým po osobách, ktoré boli usmrtené pri dopravných nehodách a zo zákonnej úpravy nárokov poškodených z trestných činov. S ohľadom na takto stanovovanú náhradu nemajetkovej ujmy sa odvolaciemu súdu javila náhrada priznaná žalobcovi súdom prvej inštancie neprimerane vysoká. Bol toho názoru, že v danej veci možno uvažovať o rozsahu cca 10 % zo základu priznaného pre obeť násilných trestných činov (§ 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Zároveň zohľadnil, že v danom prípade nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, ale len k možnosti ich ohrozenia, čo odôvodnilo ďalšie zníženie minimálne na hodnotu 50 % pri vyššie uvedenej úvahe a dospel k záveru, že suma 110 € je pre žalobcu vzhľadom na charakter veci za spôsobenú nemajetkovú ujmu primeranou náhradou. Odvolací súd tak, ako súd prvej inštancie (aj keď to v dôvodoch rozhodnutia neuviedol), nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa pripúšťajúce aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. K argumentu žalovanej, že priznané trovy konania viac ako 10 - násobne prevyšujú výšku možnej náhrady nemajetkovej ujmy, a že pri počte 164 žalobcov, uplatňujúcich si rovnaký nárok, budú trovy ich právneho zastúpenia 200.000 €, uviedol, že tieto dôvody nie sú výnimočné, odôvodňujúce použitie ustanovenia § 257 CSP. Výnimočnosť umožňujúca aplikáciu ustanovenia § 257 CSP je charakteristická sociálnym aspektom, keď povinná strana sporu nemôže zaplatiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo to môže urobiť len s veľkými ťažkosťami. V takých prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní, prípadne iné okolnosti, a môže dospieť k rozhodnutiu o nepriznaní trov konania úspešnej strane, alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa a berie do úvahy, že nepriznanie náhrady trov konania prichádza do úvahy len výnimočne, a možnosť treba posudzovať prísne reštriktívne. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade sa o neprimeranú tvrdosť vo vzťahu k žalovanej nejedná a rozhodnutie o trovách konania ani neodporuje dobrým mravom. Preto odvolací súd potvrdil rozsudok i v časti trov prvoinštančného konania.

3. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 396 ods. 1 a ods. 2 CSP v spojení s ustanovením § 255 CSP, keď zohľadnil, že výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. V takýchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, a to aj napriek tomu, že došlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby. Mal za to, že ho nemožno zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné považoval rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Žalobcu považoval za plne procesne úspešného, pretože mal úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. Preto žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti, v ktorej potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o trovách konania a v časti o trovách odvolacieho konania, podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila ustanovením § 420 písm. f) CSP. Mala za to, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania a ako také spadá pod ustanovenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej len „Ústava“ - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) a že odvolací súd sa náležite nevysporiadal s jej relevantnou argumentáciou v tak zásadnom rozsahu, že takýmto nesprávnym procesným postupom došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Odvolaciemu súdu vyčítala, že sa náležite nevysporiadal s problematikou zásady úspechu v spore pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania a v tejto časti považovala jeho rozhodnutie za arbitrárne. Poukázala na to, že CSP neobsahuje ustanovenie podobné § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov - opäť pozn. najvyššieho súdu), ktoré umožňovalo priznať plnú náhradu trov konania v prípade, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. Aj keď rozhodnutie o výške peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy

závisí od úvahy súdu, žalobca musí niesť aspoň čiastočnú zodpovednosť za výsledok sporu v prípade neprimeraných (neadekvátnych), či dokonca premrštených nárokov.

5. Dovolateľka trvala na tom, aby odvolací súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania, ktoré sú výlučne trovami právneho zastúpenia, využil svoje moderačné právo stanovené § 257 CSP a trovy konania žalobkyni nepriznal, resp. ich aspoň primerane znížil. Uviedla, že ak trovy konania viacnásobne prevyšujú priznanú čiastku, je možné označiť situáciu za výnimočnú, odôvodňujúcu aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 113/2019 zo 6. júna 2019, ako aj na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3923/2011 z 29. marca 2012, podľa ktorých úlohou všeobecného súdu nie je iba mechanicky rozhodnúť o náhrade trov konania podľa výsledku sporu, ale zvážiť, či neexistujú ďalšie rozhodujúce okolnosti majúce podstatný vplyv na priznanie, či nepriznanie náhrady účelne vynaložených nákladov v konaní, resp. aký z možných spôsobov ich určenia využiť. Ďalej argumentovala tým, že z ňou uvádzanej literatúry a z prezentovaných súdnych rozhodnutí je relevantné posúdenie otázky, či žalobcovi vôbec vznikol za skutkových okolností danej veci nárok na náhradu trov konania a ak áno, v akom rozsahu. Osobitne to platí v prípade, ak si žalobca uplatňoval žalobou 5.000 € a bolo mu priznaných 110 €, čo je suma 45 - násobne nižšia než suma uplatnená žalobcom, resp. suma zodpovedajúca 2 % uplatneného nároku. Takýto prístup by aj vo veciach ochrany osobnosti prehliadal elementárne hľadisko spravodlivého usporiadania vzťahov medzi stranami a je otáznne, či vôbec žalobcovi v tomto prípade vznikol nárok na náhradu trov konania, a ak áno, v akom rozsahu, na ktoré otázky mala od odvolacieho súdu zaznieť jednoznačná odpoveď. Situáciu, ak trovy konania viacnásobne prevyšujú judikovanú čiastku, je možné označiť za výnimočnú, odôvodňujúcu aplikáciu ustanovenia § 257 CSP.

6. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia považovala dovolateľka za nedostatočné preto, že odvolací súd sa v ňom nevysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie o náhrade trov konania. Toto je preto tiež arbitrárne, nepreskúmateľné a nezrozumiteľné. Navrhla rozsudok v časti o nárokoch na náhradu trov konania zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

7. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu namietal procesnú prípustnosť podaného dovolania, nakoľko smeruje proti výroku o trovách konania, a keďže predmetom sporu je ochrana osobnosti, konštatovanie žalovanej o nepomere medzi priznanou náhradou nemajetkovej ujmy a výškou trov konania považuje za právne irelevantné. K tomuto poukázal na skutkové a právne identické právne veci týkajúce sa účastníkov konania s tým, že ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 233/2022 z 24. mája 2022 ústavnú sťažnosť žalovanej odmietol. Z jeho obsahu vyplýva, že pokiaľ príslušný súd skonštatoval zásah do osobnostných práv, mal žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásady úspechu; z tohto hľadiska je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Navrhol dovolanie žalovanej podľa § 447 písm. c) CSP odmietnuť, resp. pre prípad, ak odvolací súd posúdi dovolanie ako procesne prípustné, navrhol ho podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietnuť.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

9. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a namietala nepreskúmateľnosť a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia o náhrade trov konania, arbitrárnosť pri

uplatňovaní zásady úspechu v spore a s tým súvisiace neaplikovanie § 257 CSP, ako aj nevysporiadanie sa s podstatnými námietkami uplatnenými v odvolaní.

11. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

12. Ústavný súd už v uznesení č. k. I. ÚS 387/2019-26 zo 17. septembra 2019 poukázal na to, že problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku sa zaoberal v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom uviedol, že podľa ustanovenia § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie, a ktoré sú v riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvoinštančný súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným, a teda ho možno považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

13. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP konštatoval aj dovolací súd v uznesení veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 29. septembra 2021 sp. zn. 1VObo/2/2021: „Rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania“. Obdobný názor vyjadril aj v odôvodneniach ďalších svojich rozhodnutí (tu porovnaj napríklad 4Cdo/155/2020, 2Cdo/89/2020, 9Cdo/68/2021).

14. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). K porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018 - bod 26, 5Cdo/57/2019 - body 9 a 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. Podľa § 387 ods. 3 vety druhej CSP odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

17. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé

súdne konanie je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 387 ods. 3 CSP). Nerešpektovanie tohto kogentného ustanovenia zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania (sp. zn. 4Cdo/125/2019). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou výslovnou prezentovanou otázkou zaoberal alebo nie a odpoveď by mala byť zrejmá z odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Rovnako podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že táto síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, teda aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

18. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu k odvolacím námietkam žalovanej uvádzaným k náhrade trov konania vyplýva konštatovanie, že v danom prípade sa nejedná o výnimočnosť danú sociálnym aspektom a ani o výnimočnosť v okolnostiach danej veci alebo v okolnostiach strán sporu a že argumenty uvádzané žalovanou v odvolaní sú pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP nepoužiteľné.

19. Z uvedeného je nepochybné, že aj napriek výslovnému príkazu v ustanovení § 387 ods. 3 CSP vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, sa odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia nezaoberal zásadnými tvrdeniami žalovanej v odvolaní, a to ani v najvšeobecnejšej rovine. Uvedené platí predovšetkým o tých námietkach žalovanej, ktoré z pohľadu rešpektovania jej práva na spravodlivý proces možno označiť za hlavné, a ktoré si vyžadovali špecifickú odpoveď. Išlo o argumentáciu, v rámci ktorej žalovaná v odvolaní oponovala tým, že žalobca bol v spore úspešný iba čiastočne, nakoľko sa žalobou domáhal náhrady nemajetkovej ujmy 5.000 € a bolo mu priznaných iba 110 €, že v časti 4.500 € zaviniť zastavenie konania a požadovala, aby odvolací súd pri určovaní trov konania využil svoje moderačné právo, ktoré mu priznáva ustanovenie § 257 CSP. Žalovaná uviedla, že súdom bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy štyridsaťpäťnásobne nižšia ako požadovaná, že priznané trovy konania v skutkovom a právne identickom prípade G.. N. a ďalších 42 žalobcov, viac ako desaťnásobne prevyšujú výšku právoplatne priznanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy a že vyplatenie takejto sumy je neadekvátne, v rozpore s dobrými mravmi a v rozpore so zásadou spravodlivosti, ktorú by súd mal v prvom rade sledovať; jedná sa o zneužitie inštitútu náhrady trov konania a dôvod hodný osobitného zreteľa podľa ustanovenia § 257 CSP. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania v plnom rozsahu v prospech žalobcu úplne ignoruje skutočnosti uvádzané žalovanou v odvolaní, že ak trovy konania viacnásobne prevyšujú priznaný nárok, je možné označiť situáciu za výnimočnú, odôvodňujúcu aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Vzhľadom na počet žalobcov (68) takto bude na účet právneho zástupcu žalobcov poukázaných len v prípade žaloby podanej G.. N. a ďalšími 42 žalobcami 50.877,60 €. Takáto suma je neadekvátne, v rozpore s dobrými mravmi a v rozpore so zásadou spravodlivosti, ktorú by súd mal sledovať v prvom rade. Vzhľadom na celkový počet žalobcov (165) odhaduje žalovaná výšku trov právneho zastúpenia, ktoré bude musieť zaplatiť právnomu zástupcovi žalobcov (pokiaľ súdy pôjdu v línii rozhodnutia odvolacieho súdu) na cca 200 000 €. To isté platí pokiaľ ide o ďalšiu argumentáciu žalovanej, že do súdneho sporu so žalobkyňou, ako aj s ďalšími žalobcami v iných konaniach bola reálne donútená, nakoľko žalobcami požadovaná a žalobami uplatnená suma 5.000 € každým zo žalobcov bola neprimeraná, neadekvátne, neproporcionálna, je v rozpore so zásadou slušnosti a s dobrými mravmi, jej uplatňovanie považuje za vyslovene šikanózne a požadovaná náhrada nedávala žalovanej ani len teoreticky možnosť vyhnúť sa súdnemu sporu (takúto sumu by dobrovoľne nezaplatil nik).

20. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v bodoch 82 a 83 je podľa najvyššieho súdu zrejmé, že odvolací súd nevzal do úvahy žiadnu z namietaných skutočností a k odvolaciemu návrhu žalovanej na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP neuviedol žiadnu špecifickú odpoveď, jednotlivými tvrdeniami žalovanej sa nezaoberal, resp. neuviedol, prečo nevyužil moderačné právo podľa ustanovenia § 257 CSP.

Podľa dovolacieho súdu odvolací súd svoje rozhodnutie v dovolaní napadnutej časti odôvodnil spôsobom, ktorým založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Povinnosťou odvolacieho súdu bolo vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní žalovanej (§ 387 ods. 3 CSP). Odvolací súd síce v odôvodnení rozhodnutia citoval ustanovenie § 257 CSP, jeho výkladu ako výnimke zo zásady úspechu vyplývajúcej z ustanovenia § 255 CSP sa zákonu zodpovedajúcim spôsobom nevenoval a nevysporiadal sa ani s uplatnenými podstatnými námietkami k rozhodnutiu o trovách konania. Keďže odvolací súd nezaujal k otázkam urobeným súčasťou odvolania žalovanej žiadne konkrétne stanovisko, dovolaciemu súdu nezostalo iné ako prijať záver, že došlo k zaťaženiu konania pred odvolacím súdom tvrdenou vadou podľa § 420 písm. f) CSP. Keďže sa odvolací súd nevysporiadal s podstatnými argumentami odvolateľa a bez primeraného vysvetlenia ich ignoroval, porušil tým právo odvolateľa na spravodlivý proces (II. ÚS 120/2020).

21. Keďže dovolanie podané vo veci podľa § 420 písm. f) CSP je podľa dovolacieho súdu nielen prípustné, ale aj dôvodné, bolo potrebné rozsudok odvolacieho súdu v časti trov konania zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

22. Odvolací súd v ďalšom konaní nové rozhodnutie o trovách konania riadne odôvodní tak, aby bolo zrozumiteľné a všeobecne presvedčivé. Osobitnú pozornosť bude treba venovať relevantným argumentom odvolateľa v odvolaní k rozhodnutiu o trovách konania a prihliadať tiež na právne závery ústavného súdu z jeho vecí sp. zn. IV. ÚS 652/2018 formulované tak, že „...Aplikácia pravidiel, ktorého sa domáhajú sťažovatelia v situáciách, keď rozhodnutie závisí od úvahy súdu, musí mať svoje vnútorné limity, pretože ináč by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením.“. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na ustanovenie § 396 ods. 2 CSP, podľa ktorého v prípade, ak odvolací súd zmení rozhodnutie (a to aj čiastočne), rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, nakoľko až v tomto rozhodnutí bude premietnutý úspech strany v celom konaní, ktorý závisí od rozhodnutia odvolacieho súdu.

23. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec dovolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.